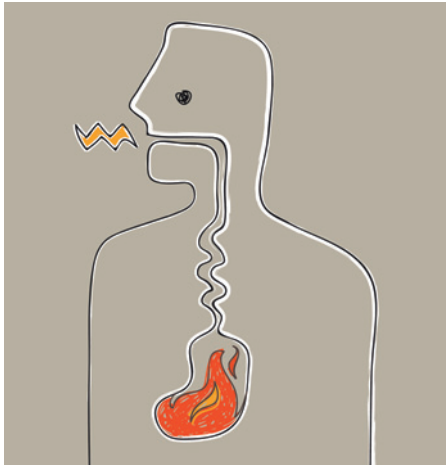

Stadig mer halsbrann og sure oppstøt

Andelen voksne som oppgir å ha plager med halsbrann og sure oppstøt hver uke, er nesten doblet det siste tiåret, ifølge en ny studie fra Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag.

Illustrasjonsfoto Istockphoto

Halsbrann og sure oppstøt er hovedsymptomene ved gastroøsofageal reflukssykdom. Vi har registrert slike plager hos nærmere 75 000 personer, hvorav 30 000 er fulgt i rundt 11 år, dvs. fra 1995–97 til 2006–09, som ledd i Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag (HUNT) (1).

I studieperioden økte andelen som anga disse symptomene med 30 %, mens andelen som anga alvorlige symptomer økte med 24 %. Andelen som anga symptomer minst ukentlig økte med 47 %. Symptomene økte for både kvinner og menn og i alle aldersgrupper, men de mest alvorlige plagene økte først og fremst blant middelaldrende.

For første gang har man også hatt mulighet til å se på hvor ofte *nye* plager med halsbrann og sure oppstøt oppstår i befolkningen, og hvor vanlig det er at disse plagene blir borte uten behandling. For hvert år i 11-årsperioden fikk 3 % nye plager, mens 0,23 % fikk alvorlige plager. Risikoen for å få nye symptomer var lavest blant kvinner under 40 år, men kvinnene hadde større risiko for å få nye plager med økende alder. Kvinner i aldersgruppen 60–69 år hadde størst risiko for å få nye alvorlige symptomer.

I løpet av studieperioden forsvant symptomene uten bruk av medisiner hos vel 2 % årlig. Kvinner under 40 år var de som lettest ble kvitt plagene uten medisiner. For både kvinner og menn var sjansen for å bli kvitt plagene uten bruk av medisiner mindre med økende alder, men dette gjaldt særlig for kvinner.

Den økende forekomsten av halsbrann og sure oppstøt kan delvis forklares med økt forekomst av overvekt og fedme i befolkningen. Funnene er bekymringsfulle, siden symptomene kan bidra til økt forekomst av kreft i spiserøret i vår del av verden.

Eivind Ness-Jensen

eivind.ness-jensen@ntnu.no
HUNT forskningscenter
Institutt for samfunnsmedisin
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og
Medisinsk avdeling
Sykehuset Levanger

Litteratur

1. Ness-Jensen E, Lindam A, Lagergren J et al. Changes in prevalence, incidence and spontaneous loss of gastro-oesophageal reflux symptoms: a prospective population based cohort study, the HUNT study. *Gut* 2011; e-publisert 21.12. 2012.

Oppdages familievold for sjelden?

Et trenings- og støtteprogram for å oppdage vold i nære relasjoner førte til en stor økning i antall oppdagede tilfeller.

Vold i nære relasjoner kan ha alvorlige helsekonsekvenser, men mange klinikere mangler trening i å identifisere ofre for mishandling. Britiske forskere har nylig evaluert virkningen av å gi trening og støtte til allmennpraksiser for å identifisere kvinner som utsettes for vold i nære relasjoner (1).

I studien ble 24 legesentre randomisert til intervensjon, mens 24 legesentre utgjorde en kontrollgruppe. Intervensjonen besto bl.a. av to totimers undervisningssesjoner for klinikere, automatiske påminnelser i elektronisk pasientjournal for å spørre om voldsmisbruk og informasjon om rutiner for henvisning.

Antall henvisninger til tjenester for vold i nære relasjoner ett år etter fra legesentre med og uten intervensjon var henholdsvis 223 og 12. Antall noterte tilfeller av vold i nære relasjoner var henholdsvis 641 og 236. Forfatterne konkluderte med at trenings- og støtteprogrammet økte antall henvisninger og identifisering av kvinner som utsettes for vold i nære relasjoner.

– Identifisering av vold er en forutsetning for å kunne iverksette spesifikke tiltak, sier Trond Heir, psykiater og forsker ved Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. – Denne studien bekrefter at økt oppmerksomhet mot vold kan gi store endringer i legers praksis. Forskerne undersøkte ikke om intervensjonen førte til bedre utfall for kvinnene, men vi vet at tiltak mot vold kan ha stor betydning for den som blir direkte utsatt eller lever med vold i familien. Hjelp til voldsutøveren er også aktuelt, sier Heir.

Erlend T. Aasheim

erlend.aasheim@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Feder G, Davies RA, Baird K et al. Identification and Referral to Improve Safety (IRIS) of women experiencing domestic violence with a primary care training and support programme: a cluster randomised controlled trial. *Lancet* 2011; 378: 1788–95.

Illustrasjonsfoto Istockphoto